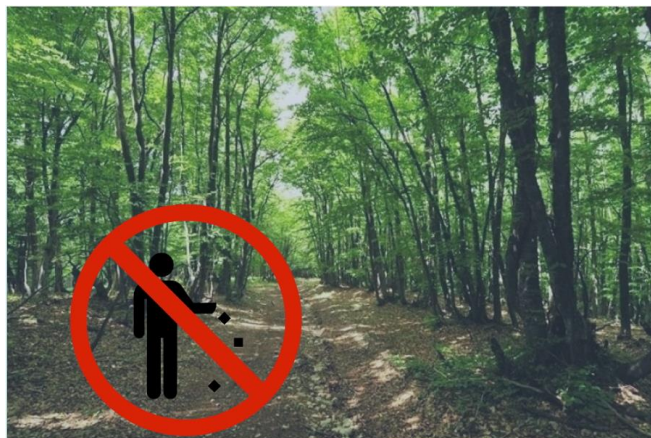

Стихійні звалища: шкода для довкілля і здоров'я

Майже всі продукти, які ми купуємо в торговельних закладах, мають кілька шарів пакування, виготовленого із синтетичних полімерних матеріалів. Така кількість відходів призводить до зростання кількості побутового сміття, яке люди часто скидають до лісів, посадок, ярів, балок.

Найбільше несанкціонованих звалищ утворюється у приватному секторі міст, в селах, де через відсутність належної системи збору твердих побутових відходів (ТПВ) щорічно утворюються стихійні звалища.

Такі дії є неприпустимими, оскільки звалища є серйозним джерелом забруднення ґрунтів, повітряного і водного середовища. Жоден із таких самовільно створених пунктів скидання відходів не обладнаний відповідним чином, тож продукти гниття і розпаду потрапляють у ґрунт і ґрунтові води, які є джерелом водопостачання для населення. Температура гниття подекуди настільки висока, що часто легко призводить до займання, до того ж у повітря викидається неймовірна кількість шкідливих речовин. При тлінні поліетиленового пакету у повітря виділяється понад 70 різних хімічних сполук, жодна з яких не є корисною для нашого здоров'я. Крім того, такі смітники є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та носіями різних інфекційних захворювань: лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума тощо.

Варто зазначити, що всі відходи є об'єктом права власності, а відповідно до положень Цивільного кодексу власник не може використовувати право власності на шкоду правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію та природні якості землі.

Відтак, відповідно до Закону України «Про відходи», забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Викидання сміття у місцях, спеціально не пристосованих для цієї мети, тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Місце, яке призначене для захоронення відходів, називається полігоном. Полігони запроектовані так, щоб запобігати негативному впливу на навколишнє природне середовище та відповідати санітарно-епідеміологічним і екологічним нормам.

Полігони ТПВ розміщуються:

- на ділянках, де є можливість вжиття заходів і впровадження інженерних рішень, що виключають забруднення навколишнього природного середовища, розвиток небезпечних геологічних процесів чи інших негативних процесів і явищ,
- на землях несільськогосподарського призначення, непридатних для сільського господарства, погіршеної якості, не зайнятих зеленими насадженнями (особливо лісами 1-ї групи),
- на ділянках, прилеглих до міських територій, якщо вони не включені в житлову забудову відповідно до генерального плану розвитку міста на найближчі 25 років, а також під перспективну забудову,
- з урахуванням рози вітрів відносно житлової забудови, зон відпочинку й інших місць масового перебування населення за межами санітарно-захисної зони,
- за межами зон можливого впливу на водозабори, поверхневі води, заповідники, курорти тощо,
- на ділянках, що характеризуються природною захищеністю підземних вод від забруднення, за межами міст,
- на відстані не менше 15 км від аеропортів та різного роду аеродромів, 3000 м від межі курортного міста, відкритих водоймищ господарського призначення, об'єктів, які використовуються у культурно-оздоровчих цілях, заповідників, місць відпочинку перелітних птахів, морського узбережжя, 1000 м від межі міст, 500 м від житлової та громадської забудови (санітарно-захисна зона), 200 м від сільськогосподарських угідь і від автомобільних та залізничних шляхів загальної мережі, 50 м від межі лісу і лісопосадок, не призначених для використання в рекреаційних цілях.

Відстані від зазначених вище об'єктів можуть коригуватися за даними моделювання чи розрахунків впливу полігона ТПВ на навколишнє середовище, з обов'язковим погодженням з місцевими органами екологічного контролю та установами Держпродспоживслужби.

Ділянка для розміщення полігонів ТПВ повинна обиратися за територіальним принципом, відповідно до схеми санітарного очищення міста чи регіону і проекту планування або регіонального плану населеного пункту. Погодження місць розміщення об'єктів поводження з відходами (крім небезпечних відходів) належить до повноважень обласних державних адміністрацій у сфері поводження з відходами відповідно до ст. 20. Закону України «Про відходи». На полігон, прийнятий в експлуатацію, повинен бути відповідний паспорт місця видалення відходів відповідно до Порядку ведення реєстру місць видалення відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.98 № 1216.

Чисто не там, де прибирають, а там де не сміять, тому кожна людина повинна відповідально відноситись до місця свого проживання, адже це є її обов'язком перед майбутніми поколіннями.

Не будьмо байдужими. Зробімо довкілля чистішим. Якщо ми не збережемо чистоту природи сьогодні – наші нащадки не матимуть її завтра.

**Новоукраїнське районне управління
Головного управління Держпродспоживслужби
в Кіровоградській області**